

Leidraad praatplaten

I. Opzet

Beste leerkracht, begeleider van een oudergroep of geïnteresseerde,

Dit document biedt je houvast bij de praatplaten. De praatplaten zijn ideaal als je met ouders individueel of in groep op een niet te talige manier het **gesprek** wil aangaan **over boekjes, lezen en vertellen**. Het is een informele en niet-bedreigende manier om meer in de diepte te peilen naar hun ervaringen, ideeën en mening.

Er zijn drie praatplaten. Een **algemene** met een blik in woonkamers en in de openbare bibliotheek. Eentje **specifiek over stoorzenders en hulpmiddelen** en eentje waarin **opties** staan **als de ouders weinig tijd hebben**. Er zijn 25 focuskaarten waarop je een **tafereel** uit de platen meer **in detail** ziet. In de bijlage vind je bij elk tafereel voorbeeldvragen.

Wil je tijdens een oudergesprek **taalbarrières overbruggen**? Dan komt dit materiaal zeker van pas. Je duidt de taferelen aan op de plaat of toont de bijhorende focuskaarten. Zo begrijpt de ouder beter wat je juist vraagt of waarover je wil praten.

Je kan de praatplaten gebruiken om **ouders aan te zetten om (meer) voor te lezen, naar de bibliotheek te gaan met hun kinderen of te vertellen bij boeken**. Dit kan zowel leuk zijn voor ouders met wie je geen taalbarrières ervaart als noodzakelijk zijn voor ouders die geen gedeelde taal met jou spreken.

Je kan je **leerlingen** hierin ook **betrekken**. Laat hen boeken uitzoeken om thuis met hun ouders te bekijken. Of inkleuren welke taferelen van de kleurplaat ze ook heel graag willen proberen met hun ouders. Je kan dit voorbereiden in de klas en gebruiken tijdens oudercontacten of kiezen voor een ouder-kindgesprek. De **motivatie en het plezier van het kind werken aanstekelijk voor iedere ouder**.

In deel twee vind je **creatieve methodieken** om met deze praatplaten aan de slag te gaan zowel in **individuele contacten** met ouders als **tijdens groepsmomenten**. Uiteraard kan je zelf ook spel- en werkvormen bedenken. Je zal meer ouders bereiken en er zullen **ouders** meer geneigd zijn om de taferelen uit de praatplaten zelf te proberen als je hen **handvaten biedt**. Ga er met andere woorden niet van uit dat iedereen het talig zelfvertrouwen en de competenties heeft om voor te lezen. Nodig hen uit op een open klasmoment waarbij jij voorleest zodat ze het goede voorbeeld zien. Laat ouders aansluiten bij een voorleesmoment van een andere ouder in zijn of haar voorkeurstaal. Organiseer schoolbreed **een oudergroep over het thema voorlezen en boeken kiezen voor je kind**. Op de website van De Schoolbrug staan presentaties bij verschillende van deze oudergroepen. Je kan erin knippen en plakken tot het op maat is van jouw school.

2. Creatief aan de slag

Al deze werkvormen zijn zowel bruikbaar in contact met individuele ouders als in de omgang met een groep ouders van je leerlingen. Je kan het inzetten tijdens een open klasmoment, een oudercontact, een ouder-kindgesprek, tijdens de dag van de ouder of tijdens een oudergroep over voorlezen.

Kleur bekennen

Van de algemene praatplaat bestaat ook een kleurplaat. Je vindt deze ook in de online materialenbank van De Schoolbrug. Je kan ouders (en kinderen) laten kleuren. Bepaal eerst welke kleur voor wat staat. Bijvoorbeeld:

Zwart= niets voor ons

Roze = lijkt me leuk

Geel= dat hebben wel al eens gedaan en dat ging goed

Rood= dat hebben we al eens gedaan en dat ging niet goed

Laat ouders eerst kleuren of omcirkelen in een kleur en bespreek daarna. Je kan eventueel vergelijken met de kleurplaat van de kinderen. Probeer door te vragen waarom iets wel of niet lukte. Besteed zeker aandacht aan wat de kinderen roze kleurden. Dit is wat de kinderen willen en dat kan een grote motivator zijn voor de ouders om het effectief te proberen. Vraag aan de ouders of ze dit zouden willen proberen en stel concrete stappen voor.

Duim omhoog

Kleurpotloden schrikken sommige ouders misschien af. Ook voor kleuters is een kleurcode wellicht te abstract. Je kan hen ook vragen om symbolen te leggen of kleven op de praat-of kleurplaat. In de bijlage steekt een symbolenvel dat je kan afdrukken en uitknippen. De symbolen zijn universeel.

Jij bepaalt of je met alle symbolen werkt, met een deel of ze onderverdeelt en in twee rondes werkt.

Laat de ouders (en de kinderen) eerst de symbolen bij de taferelen leggen. Ga daarna verder in gesprek.

Vraag door op wat ze positief beoordelen dus waar de duimpjes, hartjes en smileys kleven. Probeer te komen tot één concreet boekenmomentje dat ze willen proberen. Bijvoorbeeld Younes leest voor aan papa terwijl hij kookt. Mama leest voor aan Ayesha voor het slapengaan.

Fotomatch

Hang foto's van de leerlingen van je klas uit. Je kan uiteraard ook zelfportretten gebruiken of de klasfoto uitvergroot afdrukken. Gebruik de focuskaarten behalve die met de stoorzenders (19,20 en 21). Op deze kaartjes zie je meer details zoals een prentenboek zonder woorden of in een andere taal. Hang de kaartjes in meervoud met wasknijpers aan een waslijn en vraag de ouders om een situatie uit te kiezen die hen leuk lijkt voor hun kind. Je zorgt er dus best voor dat ieder kaartje meerdere keren beschikbaar is. Ouder mogen vervolgens hun gekozen kaartje bij de foto van hun kind plakken. Ideaal is om ouders meteen geschikte boeken, spelletjes of luisterverhalen te laten uitkiezen.

Leesbingo

In de bijlage steekt een bingokaart. De bedoeling is dat een kind een volledige rij of kolom kan aankruisen. Laat het kind eventueel op voorhand in je klas aanduiden wat hij al eens gedaan heeft. Denk samen met de ouder na welke rij of kolom haalbaar is om te vervullen. Wat is hiervoor nodig? Met wie kan het kind dit waar en wanneer doen? Je kan een beloning voorzien, maar dit is zeker niet nodig. Het gaat om het spel en de intrinsieke motivatie. Een beloning kan ook zijn dat het kind de volgende keer mag kiezen uit welk boek je in de klas voorleest.

Thuisopdracht

Laat iedere leerling een boek kiezen dat hij of zij thuis (verder) wil lezen of inkijken met zijn ouders. Dit kan een boek zijn uit je klas- of schoolbib of een extra boek dat jullie ontlenden van de openbare bibliotheek. Geef het mee naar huis en steek er de bladwijzers uit de bijlage tussen. Ouders en kinderen kunnen aangeven hoe ze zich voelden tijdens het voorleesmoment en wat ze van het boek vinden. Onderaan de bladwijzer mag het kind aangeven hoe graag hij dit nog eens wil. Veel hartjes betekenen een *motivatieboost* voor de ouder om er meer tijd voor te maken. Wees je er wel van bewust dat niet iedere ouder zich zelfzeker voelt als het aankomt op voorlezen. Sommige ouders denken dat ze het niet kunnen, hebben geen goede voorbeelden gezien toen ze klein waren of gaan ervan uit dat het in het Nederlands moet. Ideaal is om vooraf een oudergroep over hoe interactief voorlezen in je voorkeurs taal te organiseren. Veel meer ouders zullen dan geprikkeld zijn om met de boeken aan de slag te gaan. Je kan in het daaropvolgende oudercontact vragen naar de bladwijzers en bespreken wat er goed ging en waarom ze zich goed/angstig/onwennig/fier voldoen tijdens het voorleesmoment.

Kalender

Dit kan een aparte oefening zijn of je kan ze combineren met één van de voorgaande creatieve opdrachten. Het kan een hulpmiddel zijn als het gezin nood heeft aan structuur en hier ook voor open staat. Dit zal niet werken als de ouders dit als een ongewenste verplichting zien.

Vraag aan de ouders of en wanneer ze tijd hebben. Laat hen aanduiden op de kalender wanneer geen enkel gezinslid tijd heeft (doorstrepen), wanneer de kinderen zelf tijd hebben maar de ouders niet (groene arcering) en wanneer ze samen tijd hebben (blauwe arcering).

Laat de ouders (en eventueel hun kinderen) beslissen welke taferelen hen haalbaar en leuk lijken. Zowel de taferelen uit de algemene praatplaat als plaat drie met opties als ouders weinig/geen tijd hebben komen in aanmerking. Zij knippen de situaties uit. Bespreek wat wanneer zou lukken. Kleef de taferelen op de juiste moment op de kalender.

3. Bijlagen

1. Taferelen met voorbeeldvragen
2. Symbolenvel
3. Leesbingo
4. Bladwijzer
5. Kalender

1. Taferelen met voorbeeldvragen

1. Lezen als ontspanning

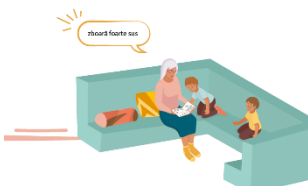
Wordt jouw kind rustig van lezen?
Wat maakt lezen leuk?
Kan een boek ook een vriend zijn voor een kind? Hoe?

2. Lezen om bij te leren

Leest jouw kind graag informatieve boeken?
Moet jouw kind soms iets opzoeken in een boek voor school?
Wat interesseert je kind heel erg? Heeft hij daar al eens een boek over gelezen?

3. Voorlezen in je voorkeurstaal

Welke talen spreek jij? Kan je deze ook lezen?
Wat is de taal van je hart?
Heb je al kinderboeken in de taal van je hart gevonden?

4. Vertellen in je voorkeurstaal uit een boek zonder tekst

Vertel jij soms over familie of vroeger aan je kind?
Doe je dat soms ook bij een foto of een voorwerp?
Heb je al een verhaal verzonnen bij een prentenboek? Zou je dat eens willen proberen?

5. Vragen stellen over het boek

Stel je je kind soms vragen over het verhaal terwijl je voorleest?
Vindt je kind het leuk als je vragen stelt en hij mag antwoorden?
Welke vragen kan je bijvoorbeeld stellen over een boek?

6. Interactief voorlezen

Gebruik je soms stemmetjes, geluiden of gebaren als je voorleest?
Mogen je kinderen reageren als jij voorleest? Waarom wel of niet?
Geef je je kinderen soms een opdracht over het verhaal? Bijvoorbeeld iets nadoen of tellen.

7. Samen liedjes zingen

Heb je al eens voor je kinderen gezongen?
Ken je liedjes uit je kindertijd?
Heb je al eens een kinderboek met liedjes gevonden in de bibliotheek?

8. Praten over wat je vindt van het boek

Praat je soms met je kind over wat hij vindt van een boek?
Zou je kind het leuk vinden om met jou te praten over wat er grappig, spannend, leuk of interessant was aan het boek?
Weet je welke boeken je kind graag bekijkt of leest?

9. Samen naar de bibliotheek gaan

Ben je al eens in de bibliotheek geweest met je kind?
Voel je je er welkom? Waarom wel of niet?
Wat houdt je tegen om (vaker) te gaan?

10. Samen een boek kiezen voor je kind

Kiest je kind meestal zelf of help je kiezen?
Waarop let je om een goed boek te kiezen?
Vinden jullie gemakkelijk leuke boeken?

11. Mee doen aan een voorleesmoment in de bibliotheek

**Zijn jullie al eens naar een voorleesmoment in de bib geweest?
Wat vonden jullie ervan?
Zou je dit graag (nog) eens doen met je kinderen?**

12. Luisteren naar een audioboek

**Weet je wat een audioboek of luisterboek is?
Heeft je kind al eens een luisterboek of audioboek beluisterd?
Zou dat iets voor je kind zijn?**

13. Kijken naar een digitaal kinderboek

**Ken je kinderboeken die op je tablet, gsm of computer staan?
Kent je kind dit?
Zou hij dit leuk vinden?**

14. Boeken van de bibliotheek uitlenen

**Hebben jullie thuis kinderboeken van de bib
Wat houdt je tegen om (meer) kinderboeken uit te lenen?
Dragen je kinderen goed zorg voor de boeken van de bib?**

15. Boeken lezen als opdracht voor school

**Moet je kind soms boeken lezen voor school?
Doet hij dit graag? Vindt hij dat leuke boeken?
Probeer jij daar soms mee te helpen?**

16. Broer of zus leest voor

Wie kan er aan je kind voorlezen als je geen tijd hebt?
Zijn er ook andere familieleden die jullie vaak zien en dit graag doen?
In welke taal zou deze persoon dan voorlezen?

17. Kind leest voor aan de ouder

Wil je kind aan jou het verhaal vertellen of voorlezen?
Wat kan jij allemaal doen terwijl je kind aan jou voorleest?
In welke taal zou je kind dat het liefste doen?

18. Kijken naar een voorleesfilmpje

Weet je waar je voorleesfilmpjes kan vinden?
Heb je daar al eens met je kind naar gekeken?
Zou je kind dat leuk vinden?

19. De tv leidt de aandacht af

Blijft de tv soms opstaan terwijl iemand leest?
Heb je al eens gemerkt dat een kind daardoor zijn aandacht verliest?
Heb je met je kind afspraken over schermtijd?

20. Het (telefoon-)gesprek leidt de aandacht af

Wat denk je dat een kind nog kan afleiden van het verhaal?
Wat is bij jou in huis dan het beste moment om voor te lezen?
Wat is bij jou in huis dan de beste plek om voor te lezen? Wat spreek je best af met de andere mensen in huis?

21. Het gesprek leidt de aandacht af

Wat denk je dat een kind nog kan afleiden van het verhaal?
Wat is bij jou in huis dan het beste moment om voor te lezen?
Wat is bij jou in huis dan de beste plek om voor te lezen? Wat spreek je best af met de andere mensen in huis?

22. Een vast voorleesmoment

Hebben jullie een vast moment in de week of dag waarop jullie in boekjes kijken of lezen?
Wanneer hebben jullie hier tijd voor?
Hoe maak je je kind enthousiast voor je voorleesmoment?

23. Een eigen leesplekje in huis

Heeft je kind een plekje in huis waar hij graag leest?
Wat maakt een leesplekje leuk en gezellig?
Waar zou dit kunnen zijn in jouw huis?

24. Buiten voorlezen

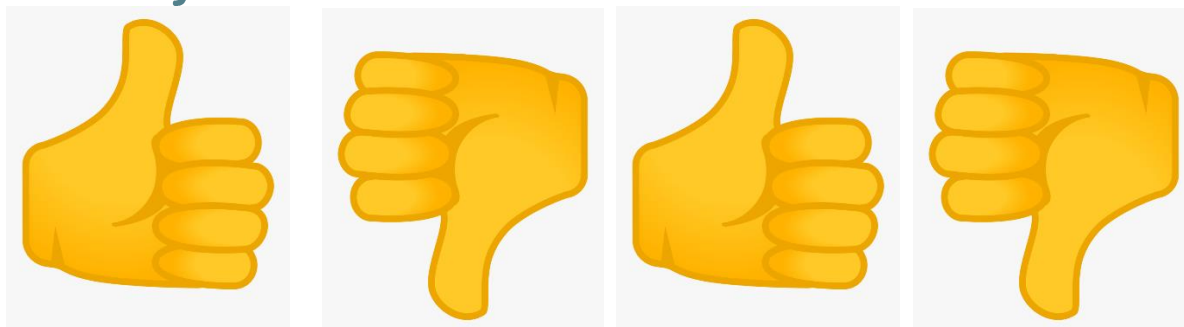
Is er een park in de buurt van jullie huis?
Zouden je kinderen het leuk vinden om eens buiten te lezen?

25. Een gezellig voorleeshoekje maken

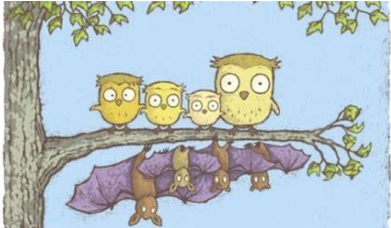
Wat maakt een voorleesplek gezellig?
Wat heb jij daarvoor in huis?
Wat zouden je kinderen gezellig vinden?

2. Symbolenvel

3. Leesbingo

-Dit deed ik al eens-

Lezen met mijn mama 	Liedjes zingen 	Naar een voorleesmoment in de bibliotheek gaan 	Een dier uitbeelden uit een boek
Lezen met mijn papa 	Lezen in een boek in een andere taal dan het Nederlands 	Lezen met mijn broer/zus/neef/nicht 	Een boek van mijn klas mee naar huis nemen
Een boekje voor het slapengaan 	Boeken uitleenen van de bibliotheek 	Kijken naar een video waarin iemand voorleest 	Zelf in een boek kijken
Buiten in een boek kijken 	Kijken in een boek met tekeningen zonder tekst 	Lezen in een andere ruimte dan de woonkamer 	Samen met mijn mama of papa een boek kiezen uit de bibliotheek

4. Bladwijzer

Zo voelde ik me bij het voorlezen of vertellen.

Dit vonden mijn kinderen ervan.

Het boek vinden we :

Mijn kinderen willen meer verhalen.

Zo voelde ik me bij het voorlezen of vertellen.

Dit vonden mijn kinderen ervan.

Het boek vinden we :

Mijn kinderen willen meer verhalen.

Zo voelde ik me bij het voorlezen of vertellen.

Dit vonden mijn kinderen ervan.

Het boek vinden we :

Mijn kinderen willen meer verhalen.

5. Kalender

